

СИЛАБУС

Міжфакультетської вибіркової навчальної дисципліни

«Трансформації інституту сім'ї ХХ століття»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень, Другий (магістерський) рівень для спеціальності 211 Ветеринарна медицина
Код і найменування спеціальності	Для всіх здобувачів вищої освіти
Тип і назва освітньої програми	Для всіх здобувачів вищої освіти
Курс, семестр	3 курс, 6 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС –3, Загальна кількість годин – 90, із яких: для денної форми - лекцій –16 год., практичних занять – 14 год.; для заочної форми – лекцій – 2 год., практичних занять – 2 години; самостійних робіт – 86 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів кафедра політології, історії і філософії
Контактні дані розробника (-ів)	Викладач: Тамара ЛАХАЧ, кандидат історичних наук, доцент; Контакти: ауд. 454 (навчальний корпус № 4) e-mail: tamara.lakhach@pdaa.edu.ua Сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/senko-innamyhaylivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Міжфакультетська вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумови відсутні
Компетентності	Загальні: ЗК 2. Вміння виявляти, ставити, вирішувати професійні та життєві проблеми на основі етико естетичних міркувань (мотивів) ЗК 9. Здатність дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки та моралі в міжособистісних відносинах.
Результати навчання	РН 9. Демонструвати уміння діяти соціально, відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань(мотивів), поєднувати глибокі професійні знання з фундаментальними моральними, правовими, етичними та естетичними цінностями

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

ОК передбачає набуття загальних компетентностей та комплексу соціальних навичок (softskills), притаманних сучасному фахівцю: здатність до абстрактного мислення, пошук та аналіз інформації, спілкування з представниками інших професійних груп, робота в науковому контексті, долучення

до професійній діяльності тощо. Формуванню навичок softskills в межах освітньої компоненти сприяють сучасні методи й прийоми навчання, де ведеться робота в команді, що мотивує здобувачів вищої освіти до ініціативності, креативності, уміння управляти конфліктами, діяти соціально відповідально та свідомо, самоорганізації, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань для їх практичного застосування, формування умінь організаторської діяльності.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Надати здобувачам вищої освіти знання про головні процеси розвитку інституту сім'ї у ХХ столітті, визначити головні передумови трансформаційних перетворень, сформуванню уміння визначити дологічну основу та категоріально-понятійний апарат пропонованого курсу, схарактеризувати ливості переходу від патріархальної до нуклеарної моделі сім'ї, визначити причини демографічних та появу нових форм партнерства у межах інституту сім'ї.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Предмет і завдання курсу. Основні функції інституту сім'ї у ХХ столітті
- Тема 2. Ключові аспекти сімейного життя на початку ХХ століття
- Тема 3. Трансформація інституту сім'ї під впливом Першої Світової війни.
- Тема 4. Особливості розвитку інституту сім'ї у міжвоєнний період.
- Тема 5. Інститут сім'ї та його видозміни у часи Другої Світової війни та повоєнної відбудови.
- Тема 6. Державна регламентація інституту сім'ї у 60-70-ті роки ХХ століття
- Тема 7. Державна регламентація інституту сім'ї у 80-90-ті роки ХХ століття
- Тема 8. Перспективи розвитку інституту сім'ї

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, творчий, частково-пошуковий, бесіда, тестовий контроль, створення ситуації інтересу, використання життєвого досвіду, використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи та завершується заліком із занесенням у відомість обліку успішності. Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання наведені у Додатку до силабусу.
---	--

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання	усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін; роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу із навчальної дисципліни для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною;
- щодо академічної доброчесності	здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету;
- щодо відвідування занять	відвідування лекційних і практичних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим; відмітка про відвідування занять здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача;
- щодо зарахування результатів	на здобувачів вищої освіти поширюється право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття

неформальної / інформальної освіти	<p>відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra тощо). Особливості неформального / інформального навчання та процедури перерахування їх як освітнього компонента або його частини регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету»;</p>
- ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ	<p>після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Порядок оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті».</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Асеева Ю. О. Трансформація інституту сім'ї в сучасних умовах. Modern Challenges to Science and Practice: The III International Scientific and Practical Conference (Varna, Bulgaria, January 24–26, 2022). Varna, Bulgaria.
2. Arlauskas S. Šeima kaip privatinės teisės institutas ir esminis viešosios teisės integralumo veiksnys. Socialinė teorija, empirija, politika ir praktika. 2017. Vol. 14. P. 9–19.
3. Дубич К. В. Актуальні проблеми сім'ї як об'єкта соціальної політики та соціальної роботи. Ввічливість. Humanitas. 2022. № 6. С. 3–9.
4. Лахач Т.О. Регламентаційний статус радянської жінки в системі державних перетворень 1930-х років. Хронотипи історії. Студії на пошану пам'яті Петра Васильовича Киридон (12.03.1961 – 27.01. 2019) : зб. наук. пр. / упоряд. і наук. ред. д.і.н., проф.. А.М. Киридон. Київ: НікаЦентр, 2021. С. 211 – 223.
5. Україна у цифрах, 2020. Державна служба статистики України. 2021. 44 с.
6. Уманець Н. Трансформації рольової структури сучасної української сім'ї крізь призму її інституціональних змін. Духовність особистості: методологія, теорія і практика. 2022. Т. 1. № 2 (104). С. 199–212.
7. Чеховська І. В., Божук І. І. Перспективи розвитку інституту сімейної медіації в Україні. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка. 2021. Вип. 2 (94) С. 246-258.

Допоміжні

1. Пасніченко Т. В. Роль держави у сфері регулювання розвитку інституту сім'ї в Україні / Т.В. Пасніченко, // Могилянські читання – 2019 : Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні : глобальний, національний та регіональний аспекти : XXII Всеукр. наук.-метод. конф. : тези доповідей. Публічне управління в Україні в умовах децентралізації влади та наближення її до

європейських стандартів, Миколаїв, 11–16 листоп. 2019 р. / ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019. – 106-107 с..

2. Лахач Т.О. Державна регламентація шлюбно-сімейних відносин у радянській Україні 1920-1930-х років: монографія Полтава: ПУЕТ, 2014. 191 с.

3. Лахач Т.О. Характеристика соціального аспекту історії української сім'ї в умовах Голодомору 1932 – 1933-х років. Збірник наукових статей «Великий терор 1937 – 1938 років: жертви і виконавці». Полтава: ПНПУ імені В. Короленка, 2019. С. 189 – 195.

Інформаційні ресурси

1. Кодекс про шлюб і сім'ю України. – Всі документи. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2006-07#Text>

2. Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Міністерство_України_у_справах_сім%27ї,_молоді_та_спорту

3. Психологія сім'ї та шлюбу: таблиці, схеми, коментарі : навчально-наочний підручник / за заг. ред. О. М. Цільмак. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 266 с. з іл./ URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0056154.pdf>

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри політології, історії і філософії протокол від 19 січня 2026 року № 7

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом	
	Опитування на практичних заняттях	Виконання тестів (за опрацьованими завданнями самостійної роботи)	Написання реферату	Контрольна робота		
Тема 1. Предмет і завдання курсу. Основні функції інституту сім'ї у ХХ столітті	5	40			5	
Тема 2. Ключові аспекти сімейного життя на початку ХХ століття	-				-	
Тема 3. Трансформація інституту сім'ї під впливом Першої Світової війни	5				5	
Тема 4. Особливості розвитку інституту сім'ї у міжвоєнний період.	5				5	
Тема 5. Інститут сім'ї та його видозміни у часи Другої Світової війни та повоєнної відбудови	5				5	
Тема 6. Державна регламентація інституту сім'ї у 60-70-ті роки ХХ століття	5				5	
Тема 7. Державна регламентація інституту сім'ї у 80-90-ті роки ХХ століття.	5				15	45
Тема 8. Перспективи розвитку інституту сім'ї.	5				20	
Самостійна робота (написання реферату)			10	10		
РАЗОМ	35	40	10	15	100	

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти заочної форми

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Опитування на практичних заняттях	Виконання тестів (за опрацьованими завданнями самостійної роботи)	Контрольна робота	
Тема 1. Предмет і завдання курсу. Основні функції інституту сім'ї у ХХ столітті	-	30		-
Тема 2. Ключові аспекти сімейного життя на початку ХХ століття	-			-
Тема 3. Трансформація інституту сім'ї під впливом Першої Світової війни	20			50

Тема 4. Особливості розвитку інституту сім'ї у міжвоєнний період.	-			-
Тема 5. Інститут сім'ї та його видозміни у часи Другої Світової війни та повоєнної відбудови	-			-
Тема 6. Державна регламентація інституту сім'ї у 60-70-ті роки ХХ століття	-			-
Тема 7. Державна регламентація інституту сім'ї у 80-90-ті роки ХХ століття.	-			-
Тема 8. Перспективи розвитку інституту сім'ї.	-			
Індивідуальне завдання (контрольна робота)			50	50
РАЗОМ	20	30	50	100

**Шкала та критерії оцінювання опитування на практичних заняттях
для здобувачів вищої освіти**

Кількість балів	Критерії оцінювання
5 (17-20)*	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений матеріал; обґрунтовує свої думки; наводить необхідні приклади, аргументує їх; розуміє загальні та специфічні риси історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; узагальнює фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризує туристичну галузь різних країн
4 (13-16)*	здобувач вищої освіти дає відповідь, що задовольняє ті ж вимоги, що й високий рівень, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауважень викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу; на достатньому рівні виявляє розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; узагальнює фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризує туристичну галузь різних країн
3 (9-12)*	здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень певної теми, але викладає матеріал не досить повно, глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; виявляє недостатнє розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; посередньо усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризує туристичну галузь різних країн
2 (5-8)*	здобувач вищої освіти розкриває основні положення певної теми поверхнево, викладає матеріал непослідовно, без певної логіки; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів; виявляє часткове розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; фактично не усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; не вміє узагальнити фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; на низькому рівні характеризує туристичну галузь різних країн
1 (1-4)*	здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини вивченого матеріалу, допускає суттєві помилки у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал; на елементарному рівні розуміє загальні та специфічні риси історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; не усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; не спроможний узагальнити фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; на елементарному рівні характеризує туристичну галузь різних країн
0	здобувач вищої освіти зовсім не відповідає на поставлене питання або відповідає неправильно; не виявляє розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; не усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; не вміє узагальнити фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; не спроможний охарактеризувати туристичну галузь різних країн

*заочна форма

**Критерії та шкала оцінювання виконання тестів (за результатами самостійної роботи)
для здобувачів вищої освіти**

Кількість балів	Критерії оцінювання	
40 (30)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 19-20 питань	Продемонстрований високий рівень володіння програмним матеріалом, що відображає знання загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку регіонів світу, туристичної галузі різних країн; здобувач вищої освіти володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної туризмознавчої науки; застосовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань; вміє аналізувати процеси та явища туристичної сфери
36 (27)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 17-18 питань	
32 (24)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 15-16 питань	
28 (21)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 13-14 питань	Продемонстрований належний рівень володіння програмним матеріалом, що відображає знання загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку регіонів світу, туристичної галузі різних країн; здобувач вищої освіти володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної туризмознавчої науки; застосовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань; вміє аналізувати процеси та явища туристичної сфери
24 (18)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 11-12 питань	
20 (15)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 9-10 питань	
16 (12)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 7-8 питань	
12 (9)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 5-6 питань	Продемонстрований посередній рівень володіння програмним матеріалом, що відображає знання загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку регіонів світу, туристичної галузі різних країн; здобувач вищої освіти володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної туризмознавчої науки, але знання фрагментарні, виникають труднощі у застосуванні критичного мислення для вирішення поставлених завдань, а також у ході аналізу процесів та явищ туристичної сфери
8 (6)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 3-4 питань	
4 (3)*	із 20 запропонованих завдань правильну відповідь надано на 1-2 питань	Продемонстрований низький рівень володіння програмним матеріалом, що відображає знання загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку регіонів світу, туристичної галузі різних країн; здобувач вищої освіти практично не володіє базовим категорійно-понятійним апаратом сучасної туризмознавчої науки; не використовує критичне мислення для вирішення поставлених завдань; не здатний аналізувати процеси та явища туристичної сфери
0	усі завдання виконано неправильно	

*заочна форма

**Критерії та шкала оцінювання написання реферату
для здобувачів вищої освіти денної форми**

Кількість балів	Критерії оцінювання
13-15	виконані всі вимоги до написання й захисту реферату: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання. За матеріалами реферату підготовлена змістовна презентація. Здобувач вищої освіти розуміє загальні та специфічні риси історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; узагальнює фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризує туристичну галузь різних країн.
10-12	виконані всі формальні вимоги до написання й захисту реферату: витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Проблема позначена, але не достатньо

	обґрунтована її актуальність, зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему й викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита достатньо повно, дані правильні відповіді на додаткові питання. Здобувач вищої освіти на достатньому рівні виявляє розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; узагальнює фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризує туристичну галузь різних країн
7-9	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки. Не обґрунтована актуальність проблеми, висновки не чіткі. Наявні певні неточності у викладенні матеріалу. Вимоги щодо оформлення дотримані. Здобувач вищої освіти виявляє недостатнє розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; посередньо усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризує туристичну галузь різних країн
4-6	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки. Зокрема, є неточності у викладі матеріалу; відсутні логічна послідовність у судженнях; не витриманий обсяг реферату; є недоліки в оформленні; на додаткові питання при захисті дані неповні відповіді. Здобувач вищої освіти виявляє часткове розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; фактично не усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; не вміє узагальнити фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; на низькому рівні характеризує туристичну галузь різних країн
1-3	є істотні відступи від вимог до реферування. Зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; під час захисту відсутній висновок. Здобувач вищої освіти на елементарному рівні розуміє загальні та специфічні риси історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; не усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; не спроможний узагальнити фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; на елементарному рівні характеризує туристичну галузь різних країн
0	тема реферату не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми. Здобувач вищої освіти не виявляє розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; не усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; не вміє узагальнити фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; не спроможний охарактеризувати туристичну галузь різних країн

Критерії та шкала оцінювання виконання контрольної роботи для здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10 (41-50)*	контрольна робота містить відповіді на усі питання, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі; відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач вищої освіти розуміє загальні та специфічні риси історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; узагальнює фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризує туристичну галузь різних країн.
7-8 (31-40)*	контрольна робота містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу; здобувач виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач вищої освіти на достатньому рівні виявляє розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; узагальнює фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризує туристичну галузь різних країн
5-6 (21-30)*	контрольна робота містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу, але при цьому допущені несуттєві помилки, та неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу. Здобувач вищої освіти виявляє недостатнє розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; посередньо усвідомлює особливості

	функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; характеризує туристичну галузь різних країн
3-4 (11-20)*	контрольна робота містить відповіді в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу, але відсутній висновок, наявні у незначній кількості фактичні помилки. Здобувач вищої освіти виявляє часткове розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; фактично не усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; не вміє узагальнити фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; на низькому рівні характеризує туристичну галузь різних країн
1-2 (1-10)*	контрольна робота містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу; відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. Здобувач вищої освіти на елементарному рівні розуміє загальні та специфічні риси історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; не усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; не спроможний узагальнити фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; на елементарному рівні характеризує туристичну галузь різних країн
0	контрольна робота, питання якої не розкриті або висвітлені неправильно, з грубими помилками. Здобувач вищої освіти не виявляє розуміння загальних та специфічних рис історичного, економічного, політичного та культурного розвитку України, Європи та світу; не усвідомлює особливості функціонування, проблемні аспекти та перспективи міжнародних інтеграційних союзів; не вміє узагальнити фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот; не спроможний охарактеризувати туристичну галузь різних країн

*заочна форма